

STOREBEKK KRAFTVERK AS
c/o Øyvind Gundersen, Assæveien 64
4848 ARENDAL

Vår dato: 10.10.2024

Vår ref.: 201600372-35 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Endring av vedtak om opprustning og utvidelse av Storebekk kraftverk med bakgrunn i klage

Vi viser til Deres brev av 01.04.2022 hvor det klages på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) avslag på søknad om opprustning og utvidelse av Storebekk kraftverk datert 22.02.2022.

NVE mener klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 22.02.2022. NVE mener fordelene ved å endre største slukeevne, under visse forutsetninger, er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Storebekk kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til utvidelse av Storebekk kraftverk.

Bakgrunn for saken

Storebekk kraftverk AS ble vurdert konsesjonsfritt av NVE i 2003 med forutsetninger om en største slukeevne på 675 l/s, krav om at inntaksmagasinet ikke skulle reguleres og at det skulle slippes en minstevannføring på 55 l/s. Opp gjennom årene har utnyttelsen av vassdraget gradvis økt i flere omganger. I 2005 ga NVE konsesjonsfritak til å sette minstevannføringen ned til 30 l/s hele året. I 2006 fikk tiltakshaver konsesjonsfritak til å øke største slukeevne til 880 l/s. I 2011 ga NVE konsesjonsfritak til å sette inn en ekstra turbin med installert effekt på 400 kW, mot at begge turbinene ikke skulle kjøres samtidig. Det ble i tillegg presisert i vedtak av 14.11.2011 at en økning av slukeevne utover 880 l/s ville være konsesjonspliktig.

Den 22.02.2018 søkte Storebekk kraftverk AS om konsesjon til å utvide og oppgradere Storebekk kraftverk i form av tre tiltak. Disse tiltakene innebar økt slukeevne fra 0,88 m³/s til 1,25 m³/s, regulering av inntaksbassenget med 5 meter (alternativt 3 meter) samt endring i slipp av minstevannføring fra 30 l/s hele året til 40 l/s sommer og 10 l/s vinter. Disse endringene ville innebære å utvide rørgaten ved å legge 500 mm PE rør parallelt med eksisterende rørgate på de øverste 1000 meterne. I tillegg ville det ha blitt behov for å utvide eksisterende nett. Tiltaket i sin helhet ville ha gitt kraftverket en installert effekt på 2,8 MW, med en økt årsproduksjon på 2,37 GWh og en total produksjon på 8,8 GWh/år.

I vedtak av 22.02.2022 avsto NVE søknaden fra Storebekk kraftverk AS om tillatelse til å utvide eksisterende Storebekk kraftverk.

Klagen

Storebekk kraftverk AS fikk innvilget utsatt klagefrist til 08.04.2022, og sendte inn klage datert 01.04.2022.

Storebekk kraftverk AS klager på den delen av vedtaket som gjelder avslag på økt slukeevne i kraftverket. Tiltakshaver legger frem nye hydrologiske beregninger i klagen, utført av Norconsult AS, der de viser at middelvannføringen i Storebekk er høyere enn det som fremgår av NVEs avrenningskart. Norconsult AS har gjort beregninger basert på historisk produksjon i kraftverket i perioden 2009-2019, i tillegg til en kvalitetssikring mot produksjonen i Veiåni kraftverk i nabovassdraget Veiåni. Dataene viser at middelvannføringen ved inntaket til kraftverket er 688 l/s, dvs. noe høyere enn de 550 l/s som avrenningskartet viser, og som NVE har lagt til grunn i tidligere vedtak. I tidligere konsesjonspliktvrurderinger har NVE vurdert at en slukeevne på 160 % av middelvannføringen ikke vil være til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser. Storebekk kraftverk AS justerer derfor omsøkt slukeevne ned til 1,1 m³/s, ettersom det tilsvarer 160 % av ny beregnet middelvannføring. Denne endringen vil gi en økning i produksjon på 0,7 GWh/år.

Storebekk kraftverk AS mener NVE har lagt for stor vekt på tiltakets påvirkning på bleke i avslaget. Klager mener at bleke forekommer nedstrøms kraftverket, og vil dermed ikke påvirkes av en utvidelse. I tillegg påpekes det at kalkdosereren som var planlagt å legges ut i elva nå er plassert i andre enden av Dåsvatn, og vil av den grunn ikke legge til rette for bedre forhold i utbygd strekning. Derfor mener tiltakshaver at hensynet til bleke ikke skal ha betydning for saken.

Innvirkningen på en bekkekløftlokalitet og arts mangfoldet i Storebekk ble også vektlagt i NVE sitt avslag. Til dette kommenterer tiltakshaver at forslaget om regulering og endret minstevannføring er utelatt, slik at eneste merkbare virkning vil være et redusert antall dager med overløp. Storebekk kraftverk AS mener bekkekløftlokaliteten og artsinventaret ikke vil bli særlig påvirket av dette. Samtidig presiseres det at NVE tidligere har godtatt et vannuttak på 160 % av middelvannføringen.

NVEs vurdering av klagen

NVEs vedtak av 22.02.2022 kan påklages, og klager har klagerett. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Energidepartementet (ED) for endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33).

Vedtaket som blir klaget på av Storebekk kraftverk AS gjelder bare økningen i kraftverkets slukeevne. Omsøkt slukeevne er i tillegg redusert i klagen sammenlignet med konsesjonssøknaden. Den delen av avslaget som knytter seg til regulering av inntaksbassenget og endring av minstevannføring er ikke påklaget. En økning i slukeevnen til 1,1 m³/s innebærer at det ikke vil være behov for forlenging av rørgaten eller oppgraderinger i eksisterende nett. Med andre ord er tiltaket som presenteres i klagen et betydelig mindre inngrep enn opprinnelig omsøkt.

Utbredelsen til bleke i vassdraget var en av faktorene som gjorde at NVE avsto søknaden om opprustning og utvidelse av Storebekk kraftverk. Tiltakshaver skriver i sin klage at dette ble vektlagt for høyt, da det blir nevnt i vedtak og høringsuttalelser at det er området mellom Dåsvatn og kraftverket som er fiskeførende, og at kalkingsplanen for Dåsvatn ikke vil bedre forholdene i selve tiltaksområdet. NVE er enig i at det primært er områder nedstrøms kraftstasjonen som har potensiale som reproduksjons- og oppvekstområde for bleke. Vandringshinderet for fisk ligger imidlertid ca. 100 m oppstrøms eksisterende kraftstasjon, slik at området innenfor tiltaksområdet også har potensiale for å være fiskeførende. Området er i generell bedring med tanke på forsurening, slik at en økning i slukeevnen må kunne forventes å gi noen negative virkninger for det akvatiske

miljøet på elvestrekningen. NVE er samtidig enig i at vannkvaliteten i tiltaksområdet ikke blir bedret i kalkingsplanen.

Statsforvalteren la til grunn at det må gjennomføres tiltak som sikrer fisk toveis vandring. NVE ser derimot ikke behovet for toveis fiskepassasje da naturlig vandringshinder for fisk ligger kun 100 m oppstrøms kraftstasjonen i Storebekk. Samtidig er NVE enig med Statsforvalteren i at kraftverkets inntaksrist må tilpasses slik at den ivaretar nedvandrende fisk.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av klagen legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt frem i søknaden, klagen, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Artskart og Naturbase. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

En faktor som NVE vektla i tidligere vedtak var negative innvirkninger tiltaket ville ha på fuktkrevende arter og artsinventaret i vassdraget, samt en bekkekløftlokaltet gitt viktig verdi (B-verdi). NVE la til at dette likevel var noe som kunne aksepteres dersom minstevannføringen ble satt høyt nok, eller at det ikke ble en vesentlig økning i slukeevnen.

Ettersom det påklagede tiltaket innebærer en forholdsvis liten endring fra det eksisterende, og hydrologiske beregninger viser at middelvannføringen i Storebekk trolig er høyere enn tidligere forutsatt, vurderer NVE at en slukeevne på 1,1 m³/s i tilstrekkelig grad vil ivareta det akvatiske miljøet i vassdraget. For øvrig vurdering viser vi til bakgrunn for vedtak for Storebekk kraftverk (NVE 201600372-21).

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av tiltaket mener NVE at fordelene ved å øke største slukeevne til 1,1 m³/s er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Storebekk kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til utvidelse av Storebekk kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	688
------------------	-----	-----

Alminnelig lavvannføring	l/s	12
5-persentil sommer	l/s	7
5-persentil vinter	l/s	29
Maksimal slukeevne	m ³ /s	1,1
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	160
Minste driftsvannføring	l/s	3

Gjeldende slipp av minstevannføring i Storebekk kraftverk er 30 l/s hele året, noe som er høyere enn de sesongmessige 5-persentilene. I den opprinnelige søknaden ble det lagt opp et differensiert minstevannføringslipp på 40 l/s sommerstid og 10 l/s om vinteren (tilsvarende ca. 23 l/s som et middel over året). Etter Statsforvalterens syn var det positivt med 40 l/s om sommeren, mens 10 l/s ble for lavt av hensyn til fisk. I klagen legges det til grunn at dagens minstevannføring på 30 l/s hele året opprettholdes.

NVE mener i likhet med søker og høringspartene at det må slippes vann forbi inntaket til kraftverket hele året for å avbøte konsekvensene for fuktrevende arter, fisk og bunndyrfauna. Etter NVEs vurdering forekommer det ikke viktige naturverdier eller landskapsverdier i tilknytning til utbyggingsområdet som skulle tilsa minstevannføring utover de størrelser som søker har foreslått. Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 30 l/s hele året. Med dette mener også NVE at grensen for laveste nivå av minstevannføring er nådd. Med en minstevannføring på 30 l/s vil kraftverket ha en samlet estimert produksjon på 8,0 GWh/år.

Dersom tilsiget ved inntaket er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Eksisterende inntak skal brukes.
Vannvei	Eksisterende vannvei skal brukes.
Kraftstasjon	Eksisterende kraftstasjon skal brukes.
Største slukeevne	1,1 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	3 l/s.
Installert effekt	2,45 MW samlet.
Antall turbiner/turbintype	2 peltonturbiner.

Vei	Ingen nye veier skal bygges i forbindelse med utvidelsen av kraftverket.
Avbøtende tiltak	Det skal etableres inntaksrist med spalteåpning som ivaretar nedvandrende fisk. Løsningen skal godkjennes av NVE.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Brit Torill Haugen
fung. seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Vedlegg: Vassdragskonsesjon Storebekk kraftverk

Mottakerliste:

STOREBEKK KRAFTVERK AS

Kopimottakerliste:

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
Evje og Hornnes kommune
Norges jeger- og fiskerforbund i Aust-Agder
STOREBEKK KRAFTVERK AS - Øyvind Gundersen
STATSFORVALTEREN I AGDER
AGDER FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	<p>Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket.</p> <p>Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket</p>
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	<p>Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.</p>
Hva skal med i klagen?	<p>Klagen bør være skriftlig. I klagen må du:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. <p>I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.</p>
Du kan få se dokumentene i saken	<p>Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.</p>
Vilkår for å gå til domstolene	<p>Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av ED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.</p>
Sakskostnader	<p>Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.</p>
Hvem kan klage på vedtaket?	<p>Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.</p>
Hvor skal du sende klagen?	<p>Du må adressere klagen til Energidepartementet (ED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no.</p> <p>NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.</p>

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.